سفر بے رنگیں آچارے

عادل سجاد

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

1

کتابءِ نام	:	سفربےرنگیں آچارے
شائر	:	عادل سجاد
گالسنج	:	الماس گالسنج
سرتاک سینگار	:	زبیر مختار
ڈیزائننگ	:	بیبرگ بلوچ
ترتیب	:	نذر بلوچ
اولی چاپ	:	2013ء
دانگ	:	500
نہاد	:	200/= کلدار

ISBN: 978-969-

نامدات

دشتر ءِ نی نی ءِ نام ءِ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

2

سفر بے رنگیں آچارے
عادل سجاد

رِدءُ بند

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

"چاپ جنان اَنت روشندان نی نی

" سفرِ بے رنگیں آچارے نی نی عادل سجّادءِ شیئرانی اولی دپتر اِنت۔ بگندءِ اے نام پہ لہتیں کساں نوک بہ بیت بلئے بودءُ ہُنر گوں سندءُ سالاں کچّءُ کساس نہ بنت...

چناہا عادلءِ دپءِ ہبر مان نیست بلئے وتی بےتواریءِ چو سِلاہءِ کارمرز کنگءِ رِپکءِ زانتءُ سرپد اِنت۔ پگرءُ زیبائیءِ یکجاہ کنگءُ مینگءِ زانتءِ۔

عادل لبزاں وتی تبءِ جیڑیتءُ بُنگپّ سازیت ہے نوکی لبزانکی چاگردءِ ماہے دیمءِ دَنت۔

پہ دروراے شیئرءِ بچار...

ے آس مُرتگ گُوات یا
زہرگ اَنت پولات یا

عادل لبزءُ ماناءَ نابلد نہ اِنتءُ نتیکہ وتی چاگردءِ استیں جاورحالءِ بےساء اِنت۔ جیڑہانی بیان کنگءِ گوں زیبری رنگءُ دُروشمءِ زانتءُ اے زمانگءِ پُرشتءُ پُروشاں گندیت وتی حاجتاں چِنتءُ تڑّاریت، دانکہ مستریں تاوانیءِ بہ رِکّھیت گڈا وتا اے رنگءِ تسلاہ دَنت...

ے کُت چراگے ہمسفر
دل وتی بُندات یا

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

4

وتی اہدءِ گلگءِ انچیں وڑیءِ کنت کہ حیالءُ دُروشم روشنائیں سفرے دزجن اَنتءُ شیئرءِ شیرکنی چوالوتیءِ گوشاں پشکپیت۔

بیا دلگوش کنئے اے شیئرءِ

ے دَنز چِنان اَنت روشندان
بار گران اَنت روشندان
یا

ے گُوات کہیبی لُڈان اِنت
چاپ جنان جنان اَنت روشندان

اے تیوگیں دستونک ستا کرزیت گوں وتی نوکیں دُروشمءُ چہرءُ شُبیناں یک گیشیں لذتیءِ گُمان بیت اے کتابءِ تہا یک لچّہ یے" کا پورہ نی نیءِ سرحالءِ مان اِنت نزاناں اے لچّہ من چِنت رنداں ونتگءُ دانکہ اے وہداں انگت ہمیشیءِ سحرءِ چہ نہ گیش اِتگاں۔

نُوں ہمیش اِنت "سفرِ بےرنگیں آچارے نی نی شمئے دستءِ اِنت...

بلوچی سبزبات
میر عمر میر
26/06/13

سفرِ بےرنگیں آچارے

"ملک پہ زیدزیب اَنت ءُ زید پہ مردم نی نی راستیں ہبر ہمیش اِنت کہ بلوچ راج شاہگانیں زیدءُ ندارگ گنجیں گلزمینءِ ہدابند اِنت، باز گالوارءُ دپ رچوکیں زبانے داریت، بلوچ ڈیہہءِ ہر کُنڈءُ آثراپ، ہر دَمگءُ آپر یچءِ وتی جتائیں رنگءُ پئیمے... ہمے رنگءَ بندنی ہندءُ میتگ پہ ازمءُ ہُنر سازیءَ بازازگارءُ پہ مردم سازیءَ بازنامدار اَنت... بلوچی زبانءِ اے نوکیں نام کہ پہ شائریءَ جوانیں بانداتیءِ ہدابند اِنت... عادل سجّادءِ شائریءِ جوانتریں تاسیر ایش اِنت کہ دلءَ ایر کپیت، شیئر ہماوہدءَ دلءَ ایر کپیت کہ چہ دلءَ در کئیت، عادلءِ گیشتر شیئر چہ دلءَ در اتکگ اَنت، پمشکہ راستیءُ ہکّءِ شُبینءُ زندءِ زگّریں بوءُ باس اَنت۔

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

جہان سوچیں نگدکارءِ اے ہبر کہ "لبزانک انفرادی نی نی جیڑہ یے، ایشیءَ گوں چاگردءُ زندگیءَ ہچّ وڑیں سرءُ کارے نہ بیت، گیگان گِریں وانوکءُ گوشداروک بگندے گوُنے بےبُنیں باوستءَ تپاک بہ جنت بلئے عادل سجّادوتی زندءُ چاگردءَ ہستءُ برجاہ اِنت... دیدءُ رژنے بکشگءَ اِنت، عادل پہمگءُ مارگءُ درشانگءِ اولی پدانکءَ سر کپتگ، آئیءِ ہُرت مارشتی ہمے ڈسیت کہ آوتی زمانگءِ زندگیں توارے، اے ہمائیءِ کار اِنت کہ اے توارءَ چینچو بُرز بارتءُ چینچو ایر مادکنت... بس منی گوں دوستیں عادل سجّادءَ دزبندی ہمیش اِنت کہ بوانیتءُ نبشتہ بکنت، مادنیں راہےءِ مسافر اِنت، الّم سوبانی منزلءَ سر بیت۔

بلوچی سبزبات

منظور بسمؔل

واب اِنت انسان بیمی ءِ کُٹّ ءَ

شائر وتی زمانگ ءِ آدینک ءُ ہرزمانگ ءِ زبان اِنت۔ عادل یک زبانی ءِ جُہت ءَ ہمیش اِنت تئ دست ءَ اِنت۔ بلئے تو گندئے کہ بازتاکاں عادل گوں آدینکی ءَ اوشتاتگ۔ آدینک ءِ وتی جند ءِ ہچّ رضا نیست۔ بادشاہی عکس ئیگ اِنت۔ من عادل ءِ شہر ءَ نشتگاں، ہمے بازاراں، ہمے میتگاں، ہمے دَمکاں، بیمی ءِ کُٹ ءَ آں۔ چمّ ئے وابیں ءُ چمّ ئے آگاہ... آگہیں چم وَ درستانی دیستگیناں گندیت...... بلئے وابیں چم ءِ دیستگیں نہ گُشگ بنت ءُ نہ اِش کنگ تہنا معنا لوٹ اَنت۔ ہمے دیستگیں وابانی معناءِ یک نامے شائری اِنت۔

زبیر مختار/پسنی

20/06/2013

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

سفر......

پہ شیئر ءَ توجیل نہ سازاں، البت ہوش (شعور) ءَ کاربنداں۔ کمّیں دیدن ءُ کُتہ کاری ءَ رند اِدا اتگگ ءُ سر بوتگاں (لبزئی ئی کمّیں نی نی ءَ پہ شان نبشتہ کنگ ءَ نیاں بلکیں ایشی ءِ سوب اِش اِنت کہ پہ شیئر ءَ دیدن ءُ کُتہ کاری روچ پہ روچ ودّان بنت پمیشکہ ''بازنی نی گُشت نہ کناں) اے کمّیں مدّت ءِ تہا من باز شیئر درتگ ءُ باز گارکتگ...... اے کارہم پہ ہوش کتگ...... من شیئر ءَ مشیت ءِ دار سرپد نباں من ایشی ءِ تہا ہررو بدلی ءُ جلوانا کی گندگ لوٹاں...... من لوٹاں شیئر ہررونوک ءُ پتّا کیں جامگے گُور ءَ بکنت، انچیں کہ آئی ءَ پیسرا گُور ءَ نہ کتگ اَت...... بلئے من تہنا شیئر ءِ زاہری ڈُروشم ءِ جلوانا کی ءُ شرّرنگی ءَ دلجم نباں، چہ اندر ءَ آئی ءَ ازگار ءُ زیبابوّگ لوٹیت...... گڈا شیئر ءِ جلواہ چم ءُ دل ہردوئیناں سارت کنت... اگاں شیئر اِدا سر نہ بوت کار ءَ نئیت........

مئے لبزانک ءِ شہر ءِ جاہ منّنداں چہ واب ءَ بُست وَ کتگ بلئے انگہ چمّاں لتارگ ءَ اَنت، کسّے بہ لوٹیت رُنگ راہی ءَ دَورکت کنت... بلئے من باز

چارءُ بیچار کُت... گُڈی ءَ استاد مُنیر مومنؔ ءِ ساچان ءَ اتکاں... استاد سکّیں مہروانیں مردے، بلئے پہ شیئرءَ ہچّ رگبت نہ کنت، بگندءَ آئی ءِ ہمے سپت ءِ برکت اِنت کہ منی وڑیں شائری ءِ شیئراں گوناپ کش اِتگ، من دل مزن کت ءُ لبزانک ءِ شہرءَ ایر کپتاں... اے سفرءِ تہا ذراہیں سنگتاں منا چہ تنّ ءُ گژن، گرم ءُ سرد ءَ رکّینتگ من درستانی منت واراں......

وانوک آجو اَنت پہ شیئرءَ وانوک بندیگ کنگ نہ بیت، پرچا کہ شیئر تچوکیں آپے وتی راہ ءَ در گیجیت وانوکاں یک جاگہی ءَ اوشتگ ءُ شونز بندگی نہ اِنت، پمیشکہ آ آجو اَنت...... ہر نیمگ ءَ دل اِش بہ لوٹیت آپ ءَ راہ بکن اَنت۔

عادل سجادؔ پسنی

15/06/13

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

7

پُل وت ماں وتا کنئَت الوت
بیگہ ءَ گْوات ءِ چڈکابند اِنت

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

ڈیہہ پہ ڈیہہءَ تچیت پگرءِ شہجومنی
کئیت شیئرءِ تہا ہاکءِ وشبومنی

کنت ہُجّت منا ٹْرانگے سربگر
گوں سواساں اڑاَنت پاد ہرومنی

*

پاداں بندیکے اَڑان اِنت گْواتءِ
کانچیں بالاد پُرشان اِنت گْواتءِ

کئے شِپیں بوجیاں بہ پہریزیت
آس دریاءَ بلان اِنت گْواتءِ

شِنگ کنان اِنت گْوپتگیں بیکاں
چاڑ نُوں شور گِران اِنت گْواتءِ

سر جنان اِنت مُدام دَمک ءُ دراں
ہلک بے ڈس ءُ نشان اِنت گْوات ءِ

بیا وتی صورتءِ سنج ءَ مین ئے
شار بے رنگ بوان اِنت گْوات ءِ

کاروان المّ ءَ چِدا گْوستہ
دامن اوں دَنز چنان اِنت گْوات ءِ

ہورءَ گْورتہ زمینءِ دلبندءَ
کِشتگیں توم ردان اِنت گْوات ءِ

ماڑیاں بُرز بران اَنت شہرءِ
دابءِ آدینک پُرشان اِنت گْوات ءِ

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

اُودا ہر رو مںْ ٹْرانگاں شوداں
اُودا شہکور تلان اِنت گْوات ءِ

ہُشکیں تاکانی ذرذُکیں زیمر
پاداں پادینک دیان اِنت گْوات ءِ

است چمّے، نہ چراگے، ماہے
شہرءِ اندام مُجان اِنت گْوات ءِ

لُڈّگ ءَ اَنت دریگ ءُ دروازگ
لَہمیں نازینکے پدان اِنت گْوات ءِ

کسّے نشتگ اِدا گشئے عادلؔ
مہپراں مِسک مُشان اِنت گْوات ءِ

*

دل پہ درمان گلاسء تنگے
انگتہ مان گلاسء تنگے

لُڈاں، لُڈان ماہ گوں استاراں
ملّی، ملّان گلاسء تنگے

رِتگگ اَنت ہون دلء الکاپء
بیا منی جان گلاسء تنگے

ہچّ مہ گُشّ مرگء کنڈگ اِنت عادل
گُڈی ارمان گلاسء تنگے

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

10

شنزاتگ ہورء دمانے پدا واہر بوتگ
مُرگاں نازینک جتگ پُلاں شکر پر بوتگ

کسّے گُوستگ منی بے رنگیں نگاہاں انچو
صورتے پُرشتگیں آدینکیء زاہر بوتگ

سُرپتگنت شیئر اِدا وشبوء رنگانی تہا
تو کہ ہر پُلء بدن دَزجتہ شائر بوتگ

مُرگے است اَت، نہ تیابے، نہ شِپیں بوجیگے
مُدّتیء منی چمّانی تہا زِر بوتگ

پہ تئی لیبوئیں بچکندء بلوریں شہمء
دل چو زہگء منی دَمکانی تہا گِر بوتگ

روچے الّم من شُہازاں وتی جاہء عادل
نُوں اے کِشکء منی دیوانگیں سر پر بوتگ

*

دل جہانءِ عیش ءُ آرامءَ کُشگ لوٹیت منا
بڑّگیں راجءِ امانت سر کنگ لوٹیت منا

گُڑنگیں ہر ساہدارءِ زندگی انچو گشئے
نان ماں ہوناں دلئیگاں پرِ جنگ لوٹیت منا

کُوہن بوتگ زندمانءِ رنگ نُوں بنی آدمءَ
نوکیں جارے، نوکیں پیگامے دئیگ لوٹیت منا

شائرے آں من چو وشبوءَ نہ باں گندگ بلئے
ہر گُورا ہر ہلک ءُ بازارءَ پُرشگ لوٹیت منا

پا زُلءَ گشتنگ ءُ نئے گشتنگ عطاشادءَ کدی
شیئرَ یک نوکیں وڑے عادلؔ گُشگ لوٹیت منا

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

جتگ گوں موسمءَ نازینک مُرگاں
نُوں امبازاں کِرانت شینک مُرگاں

بہ بیت ساچان گوں کونجی کتاراں
بہ لُڈیت شیپ چو آدینک مُرگاں

مُدام بیحال بوتنت مرگءِ دامءَ
چتِنت پہ مژدہ واری چینک مُرگاں

نہ ڈُرچکے، ساہگے، آپے، پلارے
لِوارءَ سر کتگ آسینک مُرگاں

چہ شہرءَ بدگمان بوتنت انچو
کُتگ جنگل وتی ماتینک مُرگاں

نکانءَ چانگے کم کُت پہ زہگاں
نہ بوتنت بہر کہ پتکینک مُرگاں

چے کارءَ کئیت چُشیں کِشت ءُ کِشاری
مہ کنت جوہان داں سیر چینک مُرگاں

*

اُودا دریا اِدا ریگزار
ایر رِچان اِنت دلء ریگزار

آپدانء بہ پھریز وتی
سرگِران اِنت پدا ریگزار

ہر کجا من رواں کئیت گوں
پد کنان اِنت منا ریگزار

بار گپتنت چراگانی چم
مرچی گوستگ اِدا ریگزار

گوں تَو بستگ منی زندمان
بر منا گوں وتا ریگزار

کد ماں تُنء وتی چادرء
مانپوشیت منا ریگزار

زی اِدا شہرے اَت روگنیں
مرچی اتتگ کجا ریگزار

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

12

بیا اوٗ شیر شُشتگیں ماہکان
گیر کاریت ترا ریگزار

دیدگاں مئے رُدان اِنت گشئے
ریگزارء سرء ریگزار

بیا وتی دامنء اے دلء
برپیں چوَلاں پتا ریگزار

آپ عادلؔ نہ منتگ اِدا
رُستہ آسء تہا ریگزار

*

نہ پُلّے ارسانی دامنءَ کپت نہ دُعایے چمّانی مُستجا بوت
اے اہدءِ پیشانیءَ نہ پہم اِت زہین پہ سُجدگے رضا بوت

پہ مُدتیءَ تئی مہر پمّن کپوتے اَت موسمءِ کدوءَ
نہ منت ودارءِ آ ذرچک سبزیں ءُ دل زہیراں گوں آشنا بوت

تئی یات بندیکیءَ کماتنت چو تزبیءِ مُہرگاں شیروکیں
پدا ہمائیں دلءِ کپودر گمءِ پکیرانی ہمسدا بوت

نہ رِتلگ اَت سُرمہ دانیءَ شپ، نہ مئیم چمّانی ہُکہءَ اَت
بلوریں نازینکیءِ نِوانءَ چراگیءِ زندگی سبا بوت

گوں ہونءُ ہوشامءَ مینتگ اَت دل، نگاہاں دریایے لُڈگءَ اَت
پہ جلّگءَ ساہگے نِوان اَت نہ جُنزگءَ توکلے منا بوت

من دوشی تئی ٹرانگاں گوں وپتاں ءُ سُہبی سرجہءِ پُل سُر پتاں
سمین دروازگءَ جنان اَت شمءِ شپیں لنکگے درا بوت

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

چے پئیم اوستانی سوچنءَ گوں زمانگءِ دامنءَ بہ ترکاں
اے شنگیں امروزءِ پیچ ءُ تاباں نزاناں بندیکءِ سرکجا بوت

نُوں اُودا بس ٹرانگانی دَمکءَ ماں ساہگءَ ایوکی پتاتگ
ہمودا سُر پتنت تئی جیگیءِ پُل ہمودا گُواتءِ سپر بنا بوت

*

چونیں جاکے اے گیابءَ آسے
چمّاں ہوشائیں تیابءَ آسے

پدّر اِنت چمءِ کمانءَ تیرے
ڈکّ اِتگ زُلپءِ تنابءَ آسے

بار دئے مہرءِ شُشتگیں جونءَ
پِر بدئے واہگءِ وابءَ آسے

چست بیت وہدے دل دوٹکّر بیت
شیئز دردانی زرابءَ آسے

تتّگیں دیدگاں منی عادلؔ
عشق دریاءِ حسابءَ آسے

*

انگہ پُلاں جان نہ شُشتگ نوداں شنزگ دمبرتگ
گْوات سباءِ سرگپتگ نُوں ماہءَ جُننزگ دمبرتگ

مرچاں زندءِ وشیں گْواتءَ زاناں کشّگ سِیر کتگ
مرچاں ذْرینءَ تئ گیوارءِ رنگءِ دُزّگ دمبرتگ

لہتیں روچیں شیرءَ نہ گُشتگ، مَرگءِ قہریں امبازءَ
لہتیں روچیں زردءَ جیڑگ، چمّاں گُریوگ دمبرتگ

سہتے دیمءَ وہد نہ ٹکّیت، گامے پشتءَ اوست نہ روَت
مرچی انچو بیت شُبینگ روچءَ کنزگ دمبرتگ

عمرے گْوستگ بے ہوریءَ، عمرے گوستگ ڈکالءَ
زندءِ نیکیں پال نہ اتکنت، مَرگءِ مازگ دمبرتگ

آپءَ راہ ءُ رند شمشتگ، جِنگاں ساہگ مٹّاتگ
عادلؔ زندءِ ہشکیں ذْرچکءَ زاناں سبزگ دمبرتگ

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

14

آس مُرتگ گْوات یا
زہرگ اَنت پولات یا

من ترا بیحال کتگ
تو نیائے یات یا

دل مئے ہُورکیں کاگدے
غم نویس ئے، شات یا

زہگ ارساں میچِل اِنت
گُریوگءَ اِنت مات یا

گڑن کُشتگ تَو وتی
نیست ترا پُجّات یا

تالہ اِنت کہ وش نہ اِنت
مہروانیں ذات یا

کُت چراگے ہمسپر
دل وتی بُندات یا

ذْرچک زمینءِ پنجگءَ
بندی اَنت آزات یا

*

روچ پُلءِ تْرانگءَ پُلے نہ جنت
آ وتی دیوانگءَ پُلے نہ جنت

سال گوستنت موسمانی منّتءَ
گم دلءِ ویرانگءَ پُلے نہ جنت

آ منا کوہیں گماں گوں لئیب دَنت
دل بلئے دُردانگءَ پُلے نہ جنت

یک دمانیءِ مُسامءَ دَنت روٗت
شپ جتیں مامانگءَ پُلے نہ جنت

*

ہنچو بے بُرمشءُ چڈّ کا رپت کنت
من نزانت آ چو نگاہاں کپت کنت

ہونءِ بوءَ کنت ہمک لبزءِ بدن
کینگءِ زہری کہ شیئراں زپت کنت

چو منیگءَ کئے بہ نازینیت ترا
چو منا تئی مہپراں کئے گوْپت کنت

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

تو کہ کائے دل چو برپءَ سرد بیت
تو میائے دل چو تینءَ تپت کنت

جلگہیں شہرءَ اوں تہنائی رسیت
کوہءُ گیابانءَ اوں پُلے سُر پت کنت

تو کجام نیمءَ نگاہاں اندرئے
دل کجام دستءَ بلیٹیت وپت کنت

بے ریائیں وہدءِ عادلؔ سینگءَ
تئی وڑیں شائر کجا پشکپت کنت

*

ہورءَ گیابان سمبہینتگ گوْاتءَ نازینکے چِتہ
بیا کہ پتو بیکراریں مُرگاں آدینکے چِتہ

ہَو پدا تیرے سرتچکیں نوبتءَ سوہاں کُتہ
اہدءِ جوہانءَ کپوتیں واگءَ چینکے چِتہ

دوشی دریا آزمان اَت، آزمان دریا گشتئے
چَولاں استالے پتاتہ، نوداں کرکینکے چِتہ

جاگہے الّم تئ ریٹائیں مہپر رِتلگ اَنت
سُہی ساپیں آزمانءَ سُرگیں شینکے چِتہ

دل ؔچے پئیم سگّ اِت بکنت عادؔل گریبءِ شیکنءَ
مدّتے گُوستہ ءَ نانے نئیکہ پتکینکے چِتہ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

16

ہرکاہاموشیءِ کبسءَ اِنت

شہرءِ پیشانیءِ کرچکاں وَپتہ
بُکش ئے کِشکانی سرءَ سائیل اَنت
تیرئے بےتاکیں دریگاں گْوار اَنت
زَہرئے دَمکانی رگاں تالان اَنت
چمّ ئے روک اَنت ءُ زبان ئے پِسکّیت
تُرسءِ زیمرنُوں میزاں میزانءَ
دْراہیں دروازگاں پتاہان اِنت
وَہمءِ میلانکیں حصارءَ ہرکس
آسے بالیت ءُ وتا شوہا زیت

شینک ہرروپہ کلوہ راہی بنت
ہرومُرگانی لَڈّ ءُ بار بُجنت
ہرروائے دیگرءِ زِمیں بانزُل
سنجءِ رنگانی نقابءَ پوشنت
کوّش دریاءِ تبءَ پِردار یت

لہڑیں چَولانی کوپگاں ہررو
اوست ءِ بوجیگ ءِ جنازہ لُڈ یت
من گوں ارمان ءِ لیپگیں کُچکاں
دانکہ چُنت روچ پاتحہ ونتگ
نوبت ءِ ریگزار ءَ کبر کتگ

☆

شپ ودارانی ساہگ ءَ جُنزِات
سُہب ءِ بے رنگیں ندارہ شِنگ اِت
دیستگ من گوں ارسی ایں چمّاں
زردیں تاکانی رِتکگیں ارواہ
گْوات اِش ہر نیمگ ءَ پتاران اَت
بندیں لوگانی پچیں روژندان
جاہ منندانی ودار ءَ دَنز اَنت
کس نہ اتکگ اِداچدو پیسر
ہرچی تہنائیَ ءَ پہ دل رَتکگ
موکواں تند ءُ پیپلستاناں
گم پناہ یے کتگ ءُ پرِداتگ

جیڑِاتوں ساہگے بہ ساساراں
ہَوبلئے چوں وتابہ نزّاراں
وہد ءِ آدینک ءِ بارگیں چانکاں
زند ءِ صورت اوں شِنگ ءُ شانگ کتگ
بس ہمنچو کہ ساہگوں کنز اَنت
دُورژنائی ءِ شہاراں گوں
درد ءِ زُلپانی پیچ ءُ تاب اَڑ اَنت
چمّ سرجاہ ءِ نکشیں جالاراں
واب ءِ بندیک ءِ سر ءَ شوہاز اَنت

☆

عمریاتانی دپتر ءِ واہُند
بیلی ءَ تبد ءُ بیلی ءَ سارتی
مَرگ بے دابیں لکیرانی سفر
کسّے کشّیت ءُ کروجیت کسّے
زی ہمے ساہتانی دلبند ءَ
رَپتگیں مردی ءِ عصاء جِکّ اَت
گوں منٔ ارمانی ایں دلے گُشت ءَ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

اے ہما جا گہ اِنت اِدا پیسر
سُہباں ناز ینک گوانزگاں رِتکنت
بیگہاں رنگ شیشگانی تہا
مُرگ پہ سئیل ءُ سواد ءَ اتکنت
پُل پہ زید ءُ ندارہ سُر پنت
شادہی جمبرے ساچان اَت مُدام
لئیب ءِ شیکو ءَ شیک اِتگ زہگاں
کسّہ ءِ آس ءَ تاپ اِت اِش بالاد نی نی
نُوں بلئے وہدجُنز اِتگ دیم ءَ
انگتہ گیگ ءُ گور نہ اَنت مردم
کسّی ءَ دل نہ ٹپّ اِتگ انگہ
کسّی ءَ جم نہ کُرتگنت توشگ
ہر کہ بیوانکی ءِ مُجاں گار اِنت
ہر کا ہاموشی ءِ کبس ءَ اِنت

☆

اُودا کبرانی ناز بوسبزیں

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

18

گوات ءِ ناز رکیں سماراں لُڈ اَنت
سا ہگ ئے وَ پتگیں شہیدانی
وشبو یے روتگاں گوں پیوست اَنت
تُرانگ ءِ موسم اِش ابدمان اَنت
پگر ئے استال اِش انگتہ شُہم اَنت
بئیم ءِ پولاتیں سگار اِش ڈرپش اَنت
سگ ءُ اوپار ءِ مہری ءَ سوار اَنت
جی ہماہانی مہروانی ءَ
مھکمیں دل چوریدگیں گزّ ءَ
پہری ایں سر چو گُنگر ءَ بُرزیں
چوسپاہی ءَ پاسبان بوتنت
پد ہماہانی اہد ءَ رہشون اَنت
گام اِش بہہ پد نہ کنز اِتنت راہ ءَ

☆

دیریں انسان وداری ءَ نشتگ
کدا اُمیتانی سجدہ یے شہمیت
پٹلے ارسانی دامن ءَ بہ کپیت

کدد عاہانی کپودر سبزیں
گمبنداں چِست بنت پکیرانی
موجریں لنُگکانی سرشاہاں
مہلبیں تزبیءِ ہمک دانگ
زُلمءِ سیاہیں شپءَ چراگے بیت
گوں ہمے لذتاں نہ بیت آسر
الّمءَ جُنزمنزلے لوٹیت
بیاشکاری گوں ٹرندیں بیہاراں
وہدءِ اسپءَ راپدازِہن بکن
تیراں سوہانءُ کمانءَ سنجین
تُرسءِ بےنام نی نیءَ بکن طِکّءُ نشان
شہرءِ بےمیئمیں دیدگاں دانکہ
دابءُ رژنائی یے بہ بیت سَہرا

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

سوٗت

لیلو لیل بہ چنڈینیت
ڈْرچکاں گوْات بہ نازینیت

ذرداں زہیر میاریناں
چمّاں ارس چکاریناں
کسے بئیت بہ سہڑینیت

ژند اَنت اوست کپوتانی
دُور اَنت دوست کپوتانی
شپ ارواہءَ نالینیت

زُلپاں کوٗش بکنت مُلما
پُلاں نود بکنت سرجا
آسءَ آپ بہ واپینیت

کِشکاں مہلب درنزاں بیا
چو اِستونءَ شنزاں بیا
بیگاہ یاتاں پَرینیت

گیاباں تُنّءَ آپ بکنت
بالادءَ وشگُواپ بکنت
کوراں ہور بہ ٹوہینیت

ساہگ عادلؔ واب کپنت
روچءِ زردیں تاک رِچنت
رولہ رنگاں ماں شانیت
ڈُرچکاں گُوات بہ نازینیت

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

سؤت

لڈ اِتگ سرجمءَ آزمان
ہُورک ءُ ہالیگیں ماہءِ گِدان

روکیں استار گیمرتگنت
باریں جمبر کجا رَپتگنت
است آسے نہ ہورءِ گمان

ماہکانءِ بلوریں شہار
ایر رِچانِت تئ اسپیتیں شار
چمءِ تاسءِ تہا ہر دمان

آزمانءِ دلءَ شہم اتنت
شپ بلوکیں دو استار اتنت
نُوں کجاں من کُجِ اِنت مہروان

مُرگ سِستنت کتارءَ وتی
نود پیچان اَنت شارءَ وتی
روچ ساہگ نہ شپ نِوان

واب چمّاں وتی گْوپتگنت
ڈْرچک زہیریں دلے وپتگنت
وش نہ اِنت بے ترا زندمان

*

دَنز چِنان اَنت روشندان
بار گِران اَنت روشندان

گْوات کہیبی لُڈان اِنت
چاپ جنان اَنت روشندان

اَچ مئے چمّاں بے منتیں
باج بران اَنت روژندان

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

بیا نُوں روچءَ سر کشتگ
پاد آیان اَنت روشندان

شہرے رِتلگ ہر نیمءَ
بچکندان اَنت روشندان

من دیمءَ جُنزاناں یا
پد کنزان اَنت روشندان

ڈنّءَ ہور اِنت، ہورءِ سرءَ
شَرّ مِیسّان اَنت روشندان

داں شبّند اَنت دروازگ
دل مونجان اَنت روژندان

تچکیں کِشکاں امروزءِ
ایر بران اَنت روشندان

تو کہ لٹ اِت ہنکینءِ
کور بوان اَنت روشندان

آس نِواش کُت بالواں
دُور نشان اَنت روشندان

دَمکاں پھریز نُوں اَچ وت
سر کشّان اَنت روشندان

دل بازارے، دریایے
چَول پُروشان اَنت، روشندان

شپ ایر اتلگ کُلانی
واب کپان اَنت روشندان

عادلؔ نیست دگہ چیزے
بس جُنزان اَنت روشندان

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

جہانءِ سرد ءُ گرمءِ بار کشّیت
منی دل اُشترے اُوپار کشّیت

کدی باہینیت دنیاءِ متاہاں
برے شائر چہ لبزاں کار کشّیت؟

نہ پہمیت کس زبانءِ شانتلانی
گنوکیں دل منی پاہار کشّیت

آ ہردیں گیر کنت مئے سنگتیءِ
چہ آستونکءِ وتی سیہ مار کشّیت

بچار ازمءِ ملائنک ہم گنوکے
بچار آپءِ سرا گیوار کشّیت

دلءِ بوجیگ نُوں گواتءِ میار اِنت
کجا باریں سرا آچار کشّیت

کدی تئی شائریءِ پُل عادلؔ؟
سُر بییت چو گواڈکءِ آتار کشّیت

*

شپے زردیں چراگانی ہتم اُودا

کدی سبز اَنت تئ نیکیں کدم اُودا

چو ہورءَ گُورتگ ارساں کپوتانی
چو دْرچکءَ رُستگنت امروزءِ گم
اُودا

کننت سائیل تئ یاتانی دریاءَ
گْوز اَنت ہر بیگہءَ کونجانی رم اُودا

کسانی لڈّ اِتگ گوں موسمءَ سبزیں
نہ استیں ساہگے، لئیبے، نہ جم اُودا

دوئیں یکّیں تیابءِ دامنءِ بَہراں
اِدا گیشتر پُرشان اَنت چَول، کم
اُودا

بریں چاریں چُنیں عادلؔ نِدارہ
یے
گُشنت کہ پشکپنت انسانءِ چم
اُودا

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

23

زبان ءُ دود ہوار نئیکہ ہاک ءُ ہون شریک
نُوں انچو سِستگیں من، تو کہ انچو مرچی ءُ زیک

سباہاں پُل سُر پنت نئیکہ بیگہاں کنجل
ماں کست ءُ کینگ ءِ شہرءَ دل اِنت مہر شُدیک

آ پیرْگاہءِ ندارہ پمن بہشت گونگ
آ دوستءِ مہلبیں تْرانگ پمن سمینءِ شیک

پدا ہمائیں تہاری یے مانپوشان اِنت
دمانے دْرپش اِتگ ارواہءِ لنگُکاں مُندریک

نُوں گْوات ءِ جامگ ءِ چانکاں ماچون گِپت کنیں
تَو اہدءِ پُرشتگیں سوچن، من سِستگیں بندیک

*

گم تئی کوہیں دلءِ مار اِت نہ کت
حال من جندءِ وتی چار اِت نہ کت

بس ہمے تئی کار گوں من شَرّ نہ بوت
دل دوبر پر تو من نزّار اِت نہ کت

دوشی آ مہر ءُ وپاءِ سرگُوپءِ
واہگءِ بانور سینگار اِت نہ کت

سوچ چشّیں ڈُرچکءِ، گُواتءِ، ساہگءِ
مُرگیءِ دمبرت، ساسار اِت نہ کت

تئی جتائی آسے روک اِنت سینگءِ
گم تئی چہ دیدگءِ گُوار اِت نہ کت

انچو وہدءِ جت درآمد کت بچار
ساہگءِ ہم مارا بچار اِت نہ کت

پہ ہمے نیمونءِ عادلؔ شیئر گشت
زندگیءِ نشت ءُ اُپّار اِت نہ کت

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

زہیرءِ ماہکان چادر بہ بوتیں
زرءِ گیابان ءُ گیاباں زر بوتیں

نہ سِنگے ساہگءِ مہرءِ بہ پُرشتیں
نہ چِلّے آزگیں آہر بوتیں

نُوں زانتءِ آزمان بُرزتر روان اِنت
نُوں انسان اَچ وتا مستر بوتیں

کپوتے کِشتنگ اَت من پیڑگاہءِ
اگَن ڈُرچکانءِ بانزُل پر بوتیں

گوں ارساں رِیدگیں سوٗتے کماتیں
دلءِ گرکءِ گمءِ زیمر بوتیں

*

زمینءَ پُل سُر پنت مہرءِ آزمان سنجیت
اجب نہ اِنت کہ منی مہروان بچکندیت

ہمے تئ لَہم ءُ بزیں بانزُلاں سِدیت تا کے
بلیت روچ منی اہدءِ ساہگءَ سوچیت

اے چونیں جاگہے شیدائیں سر منی کپتگ
نہ راہ گشّیت تئ میتگءِ نشان رَسیت

آ دردءِ شیرکنیں لذت منی دلءَ انچو
زبانءَ کُچّلیں تامے چو بینگءَ بہ کپیت

وداریءِ پُلّاں لگّت دَنت کئیت ہمک بیگاہ
تئ زہیر دلءِ گرَکءَ بینگے بندیت

گُشیت جہان منا شائرے بلئے عادلؔ
منی جبینءِ تہا کسے شیئرَ پربندیت

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

25

ذْرچکیءِ بستار معنا اِنت ترا
زندگی نُوکی شناسا اِنت ترا

تَو منی چمّانی سنجیں آزماںؔ
وابے چو استار کُٹءَ اِنت ترا

عاشقی ٹْرانے نگاہان اِنت تئ
شائری پادینکے پادءَ اِنت ترا

تَو کہ مہرءِ پیرگاہءِ ساہگے
موسمی تبدے مہ جنت دُعا اِنت ترا

ما تئ چمّانی اُردگ رِتکگیں
مُشکلیں نُوں گندگءَ بیا اِنت ترا

بیا منی تُنیگیں اہدءِ ریگزار
بیا کہ مرچی گْوانک دریا اِنت ترا

ٹُکّراں نَز آرگءَ ئے صورتءِ
پُرشتگیں آدینکے دیمءَ اِنت ترا

*

نداره گڈسرا پش کپت جُہپتے چم
داں شینکاں آزمانءَ گوپت جُہپتے چم

من پاد اتکاں گمءِ بے لذتیں وابءَ
گمانءِ پیزگاہءَ وپت جُہپتے چم

تئی دیدار بوت آسر ہما سہتءَ
گُشتئے ماہءِ سرءَ سر کپت جُہپتے چم

ہمائیں سرجمیں چاگرد بے مئیم اِنت
ہمائیں شہرءِ دَمکاں رپت جُہپتے چم

داں بیگاہءِ مُجاں کپت اَنت، گیمرتنت
سباءِ لَمھیں کُٹءَ سُرپت جُہپتے چم

نُوں اُودا چَول جنت سبزیں زِرے ہررو
گُشنت بے رنگیں پُلکاں کپت جُہپتے چم

پدا سِستنت دلءِ اوتاگ اَچتو پد
پدا تہنائیءِ جمبوریں آسءَ تپت جُہپتے چم

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

26

گوات‌ءِ لُنٹانی سرا ایر کُتہ
آس عشقءَ نُوں سک دلیر کُتہ

کسیءَ بے زبانیں مُرگ دلءِ
چم کُتہ، ٹِک کُتہ، گُلیر کُتہ

زُلپ مرچی تو مینتگاں مہلب
گوات مرچی تو سرءُ چیر کُتہ

نُوں کدوہاں زہیر کنت پتو
بیا اوَ شانتل تو چچو دیر کُتہ

*

بُلبُلانی تَوار شہدین اِنت
مِیسک پُل اِنت ءُ رنگ آمین اِنت

شہر چمّاں وتی بہ پہریزیت
گْواتءِ دامن پدا گُبارین اِنت

قیامتی اَنت گنوک امروزءِ
آپ کِشک اِنت ءُ آس ہنکین اِنت

ہور باریں کدی اِدا گْوستگ
جاہے جاہے زمین نمبین اِنت

کبر سر رِتکگنت کپوتانی
نوبتءِ زہم انگہ ہونین اِنت

موسمءِ تب نہ سمبہیت مرچی
زندءِ آدینکءِ دیم دَنزین اِنت

کئے مُرادانی سِستگنت استار؟
ماہءِ دامن بچار ارسین اِنت

وابیں انسانءِ بئیمیءِ کُٹءَ
چمّے آگہ ءُ چمّے وابین اِنت

کسّے گْوستگ چدا گشئے عادلؔ
گْواتءِ ارواہ اوں مہلبءَ مین اِنت

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

مہپر ءِ آبریشمیں دام ءِ سرا
زندگی ئدر اِنت تئی نام ءِ سرا

کئیپ چی اِنت زندمان ءِ آنزانت
کچل ءَ نوشیت گم ءِ تام ءِ سرا

تئی پہ وش آہت ءَ دل ءِ نیکیں مراد
پُل ریچاں بنت ہمک گام ءِ سرا

دل نہ بیت ماتیں وطن پہ تپسگ ءَ
ساہگے بستگ بلے وام ءِ سرا

بل زمانگ ہر ہساب ءَ گپ جنت
مئے دل اِنت عادلؔ گل اندام ءِ سرا

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

گْوات ءِ لنگُکاں لَہمیں زیمرے پتاہاں بوت
ہور جنگل ءَ سبزیں چادرے پتاہاں بوت

بیگہ یے گوں تئی یاتاں بے کراری ءِ کُٹ ءَ
درد ءِ مہلبیں شیئراں شائرے پتاہاں بوت

تَو اِدا اِتے پمّن آزمان ساچان اَت
تَو چِدا شت ئے ذرد ءَ اشکرے پتاہاں بوت

ہَو پدا ما اولاک ءِ اوست چہ دل ءَ در کُت
عمر ءِ دُورسریں کِشک ءَ ہاترے پتاہاں بوت

اہد ءِ تُنّگیں چمّ ءِ ارس پہک نہ کُت کسّ ءَ
رنگ ءُ روگنیں شہر ءَ داں زرے پتاہاں بوت

ما سپرکناںؒ بوتیں دانکہ ہُورک اِتنت چاگل
آزمان ءِ دلبند ءَ کوہگرے پتاہاں بوت

مُرگ لَڈّ اِتنت مہر ءِ بیتواری ءَ عادلؔ
زندمان ءِ گیاہان ءَ سہگرے پتاہاں بوت

*

آئیءَ وہدے وتءَ سینگار اِتگ
شپ چراگءِ دامنءَ نزّار اِتگ

یک یکءَ سُر پتگ اَنت باگءِ
گلاب
بلبلاں وہدے پتو شیزار اِتگ

ساوڑی اِستیناں دوستءِ رُکستءَ
لہم لہمءَ راہ ءُ رنداں گُوار اِتگ

کئے گُوشیت ''ماہءَ گبارے ماں
دپءَنی نی
ھِیرت، ھِیِرتءَ لال دوشی چار اِتگ

ہچ نہ زانت عادلؔ تنیگہ عاشقیں
گیدیءِ آدینک کئیءَ پلگار اِتگ

*

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

دلءِ زبانءَ تئی دردءِ شہدیں تام پر اِنت
ہداءِ شگر اِنت منا شائریءِ نام پر اِنت

ترا کہ درد پر اِنت اگدہ داریءِ دائم
منارا ڈیہہءِ ہمک ذُرچکءُ دارءِ وام پر اِنت

مرو کہ شپ چو تہار انتءُ راہ انت دُور تئی
بجل کہ مرچی دلءِ میتگءَ تئی شام پر اِنت

توایں دوست وتی منزلءَ سر اَنت عادلؔ
روانئے تو کہ تئی منزلءَ دو گام پر انت

*

آؤرت وشبو پدا تئ سرگُوات ءَ
کُت منا مرچی در پہ در گُوات ءَ

چندنیں دَور، ململیں آچار
بَست دل ءِ بوجی ءَ سپر گُوات ءَ

انگہ روک اِنت چراگ اوستانی
گَشتہ بے مہری ءِ ستر گُوات ءَ

بے تو زندگ نہ بنت پُل پدا
سرگرئے گوں وتا بِبر گُوات ءَ

انچیں بے زانتیں موشمے اتکہ
رُپتگنت زانت ءِ ذُرچگ ءِ بر گُوات ءَ

گُوات ذُرچکانی ساہگاں گُڈّیت
ہَو نہ گُڈّیت بلئے تپر گُوات ءَ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

30

نُوں آزمان ءَ گُوپتگیں جمبر نہ بنت پدا
سائیل پمّن ءَ تئ مہپر نہ بنت پدا

مرچی تیاب ءِ لمب ءَ کئ ءَ پاد شُشتگنت
چَول اَنت زِر ءَ چہ کاینت ءُ واتر نہ بنت پدا

کاپورہ

دوشی توانچونوک اِت ئے
انچو کہ ائیدءِ نوک بیت
داب ءِ کپوتیں شینک تئی بالادءِ آٹراپ ءَ اِتنت
مُہرگ ٹرپوکیں نکش اِتنت پیشانیءِ سنج ءَ تئی
شیرلذتیں واہگ گشئے . . .
پمّن چوماہکانیں مُرادے رِتگ اَت
زُلپ ءِ تنکّیں وشبوے
گْوات ءِ سُبکّیں زیمرے
امبازءِ گریں مہلباں گوں میتگ اَت

من چہ جتائیءِ ہمک ذردیں گم ءَ ناآشنا
گوں سبزءِ سُہریں موسمانی کدّہاں
نزّیکیءِ واہش تئی گیشتر کتگ

دانکہ ہمے رژنائیءِ چیدگ نگاہاں گوستگ اَت
من چہ حیالانی دریگ ءَ ساہتے سرکش اِتگ
گْواچن ہمیش اَت پمّن ءَ
تئی دُوریءِ اومان انچو بوتگ اَت
چومُدّ تے روچ ءِ سرا
یا تانی کاپورہ بہ بیت

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

سفرِ بے رنگیں آچارے...

سفرِ بے رنگیں آچارے...
نِوان ئے نِشتگیں مَن ءُ تو
مناواب ءِ کلمپر گون
تراداب ءِ تنگّیں شینک
بلئے موسم نہ اِنت کِشکے
مُجان اِنت دُورآدینکے
اِدا چمّے نہ استارے...

سفرِ بے رنگیں آچارے...
اُمیت ءِ بوجی ءَ سوار اِنت

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

گُوزان اِنت میزاں میزان ءَ
شپ ءِ دَمک ءَ رُدیت بُر مشے
نہ سنجیں ساہگے روچ ءِ دل ءَ شہمیت
اِدا بس چَول جنت دریا...
ترپوکیں مُہرگاں آس ءِ بلور ءَ کنت
اِدا امروز...
...گُوات ءِ دامن ءَ بستگ چو کندیل ءَ
بہ پہریزئے

شانتل

شانتل منی شانتل منی
نکش اَنت تئ بانڑُل گُلیں
بادام تئ چمّاں رِچنت
گریھا تئ مُہرگ جُڈیں
گندیم تئ سُنٹءَ شپیں
بالاں تئ نازینتگیں
شانتل منی توکل بکن
......روچءَ بگر.....
گْوات ءِ دل ءَ خنجر بجن
گوں جمبراں دستے بہ مَل
گیاب ءِ دل ءِ رژنائی ءِ
چم گوں ترا من بستگنت
کوہ ءُ تلارانی وتی

گم گوں ترا من بستگنت
دْرچکاں بدن پیڑاتگ اَنت
اُمیت زند ءِ چیدگ اِنت
بانڑُل تئ نازینتگ اَنت
مرچی ترا راہی کتگ
جزماں دل ءَ روچ ءَ گِرے
رژناہ کنئے تاموری ءَ
تاموری ءِ ساکندن ءَ
آپ ءِ روَ ءَ برپ بستگیں
تاپے ڈگار ءَ رَہ کنئے
رَھنیں زبان ءِ سانکلاں
مُوک ئے پدا آجو کنئے

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

